

فصل بیست و چهارم
عمرا، شہر

مقدمه

آمارهای ارائه شده در این فصل، خدمات شهری شامل وضعیت بوستان و فضای سبز، آتش‌نشانی، فرهنگسرا و ... می‌باشد.

اطلاعات مربوط به این فصل، از شهرداری‌های استان تهران به صورت ثبتی اخذ گردیده و در این فصل ارائه شده است. ضمناً از آنجایی که شهر تهران به دلیل ویژگی‌های خاص خود حائز اهمیت می‌باشد، برخی اطلاعات مربوط به شهر تهران به طور جداگانه و به تفکیک ۲۲ منطقه شهرداری در این فصل ارائه شده است.

قانون شهرداری‌ها که در گذشته از آنها به عنوان «بلدیه» یاد می‌شده است، در سال ۱۲۸۳ هجری شمسی در مجلس شورای ملی تصویب شد. نخستین شهرداری (بلدیه) در شهر تهران تاسیس شد و بعد از آن به تدریج شهرها دارای شهرداری شدند.

شهرداری نهادی اجرایی، عمومی و غیردولتی است که از جمله وظایف آن می‌توان به جمع‌آوری

و حمل زباله شهری، صدور مجوزهای ساخت و ساز شهری، آتش‌نشانی، برقراری نظم در شهر، نظافت معابر و اماکن عمومی اشاره کرد.

قابل ذکر است که اطلاعات مربوط به صدور پروانه‌های ساختمانی در فصل دهم و اطلاعات مربوط به حمل و نقل درون شهری در فصل دوازدهم ارائه شده است.

همچنین اطلاعات دو نقطه شهری «ری» و «تجربش» به دلیل نداشتن شهرداری مستقل در شهر تهران لحاظ شده است.

تعاریف و مفاهیم

مجتمع فرهنگی و هنری (فرهنگسرا): مرکزی که توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با اهداف و کاربری‌های فرهنگی، هنری و آموزشی برای اشاعه فرهنگ و هنر در مکانی با امکانات سالن سینما و نمایش یا سالن اجتماعات، کتابخانه، کلاس‌های آموزشی، کارگاه‌های هنری، گالری،

فاضلاب) و گاز گفته می‌شود که به طور مستقیم یا غیرمستقیم، حاصل فعالیت انسان بوده و از نظر تولید کننده ضایع تلقی می‌شود.

بوستان: بوستان یا پارک عبارت است از فضای طراحی شده‌ای که در مالکیت عموم قرار دارد و جزئی از فضاهای شهری محسوب می‌شود. این فضاها توسط درختان و گیاهان پوشیده شده است و بر اساس نظارت و مدیریت انسان، حفظ و نگهداری یا احداث می‌شوند. همچنین برای تفریح و لذت بردن انسان یا برای حفاظت از حیات وحش یا زیستگاه طبیعی آن را ایجاد کرده‌اند.

قطعات پراکنده فضای سبز: فضاهای سبزی که فاقد امکانات تاسیسات رفاهی و مبلمان شهری باشد که شامل (۱- توده درختکاری ۲- توده غیر درختکاری).

در مورد فضاهای سبز که از جنس سطح دو بعدی نمی‌باشد نظیر احداث دیواره‌های سبز و یا توسعه‌های مربوط به بام سبز که گاهی در روی سطح سخت برخی از قطعات فضای سبز ایجاد می‌شود می‌بایست مساحت این قسم از قطعات فضای سبز به صورت زیر مجموعه‌ای از همان قطعه ذکر شود. همچنین اینگونه فضاهای سبز که در خارج از قطعات موجود فضای سبز باشد (از نوع توسعه سطحی احداث) خود شامل شماره قطعه جدیدی می‌باشد.

دفاتر اداری، کافی‌شاپ و با متراژ متوسط ۵۰۰ مترمربع زیربنا احداث شده و فعالیت می‌نماید. **حوادث:** به فرد یا خانواری گفته می‌شود که بر اثر حوادث طبیعی یا غیرطبیعی از لحاظ اقتصادی یا جمعی دچار آسیب شده است.

آرامستان: مکانی برای دفن درگذشتگان که دارای امکانات مورد نیاز است.

آرامستان عمومی: آرامستانی که تمامی خدمات آن توسط شهرداری یا دهیاری به عموم شهروندان ارائه می‌شود و می‌تواند فعال یا غیرفعال باشد.

آرامستان غیرعمومی: آرامستانی که تحت نظارت شهرداری و یا دهیاری است و تمامی خدمات آن توسط سایر نهادها (به جز شهرداری و دهیاری) ارائه می‌شود و می‌تواند فعال یا غیرفعال باشد.

آتش‌نشانی: فعالیت‌هایی که به منظور پیشگیری و اطفاء حریق و امداد و حفظ جان و مال مردم انجام می‌شود.

ایستگاه آتش‌نشانی: مکانی تحت مالکیت و نظارت شهرداری، متشکل از سه بخش: جایگاه خودرویی و لوازم و تجهیزات، محل استقرار و انتظار نیروها و بخش اداری - آموزشی که جهت ایفای وظیفه آتش‌نشانی بر اساس ضوابط و دستورالعمل‌ها در منطقه‌ای مستقل از ساختمان شهرداری احداث شده است.

پسماند: به مواد جامد، نیمه جامد، مایع (غیر از

کمریند سبز: برای تعیین حدود شهر، کنترل گسترش شهر، جلوگیری از رشد بی‌رویه و به هم خوردن تناسب ساخت مورفولوژی شهر ایجاد می‌شوند. کمربندهای سبز در روند پویای شهر ممکن است نقش اولیه خود را از دست بدهند ولی نقش بالقوه آنها به عنوان فضای سبز تعادل بخش و تفرجگاه شهری و شاخص زنده جهت تشخیص روند شهر پابرجا می‌ماند. ساخت این کمربندها در پیرامون شهرها نقش‌های زیر را ایفا می‌کند:

- جلوگیری از انهدام زمین‌های قابل کشت در حومه در اثر گسترش شهرها.
- تصفیه و تلطیف هوای شهر و غربال بادهای ورودی شهر.
- جلوگیری از گسترش بی‌رویه شهر بهره‌برداری اقتصادی با بازدهی مفید از سرمایه‌گذاری انجام شده.

گزیده اطلاعات

در سال ۱۴۰۰، تعداد ۱۲۲ فرهنگسرای متعلق به شهرداری‌ها با مساحتی بیش از ۲۹ هکتار در سطح استان فعال بوده‌اند. ۲۸ درصد از فرهنگسراهای شهرداری‌های استان مربوط به شهر تهران می‌باشد. در سال ۱۴۰۰ در شهر تهران، تعداد ۱۳۳ ایستگاه آتش‌نشانی با ۴۷۶۹ پرسنل عملیاتی فعال بوده‌اند که نسبت به سال گذشته تعداد پرسنل عملیاتی

۰/۲ درصد کاهش یافته است. تعداد ناوگان عملیاتی در سال ۱۴۰۰ در شهر تهران ۱۲۵۱ عدد بوده که نسبت به سال قبل حدود ۱/۴ درصد افزایش یافته است.

نیروهای آتش‌نشان در این سال برای ۹۱۷۴ حادثه و ۲۴۹۳۳ آتش‌سوزی اقدام کرده‌اند که نسبت به سال قبل از آن به ترتیب ۱/۳ درصد و ۱۵/۹ درصد کاهش داشته است.

در سال ۱۴۰۰ از ۲۸۸ میدان میوه و تره بار استان، تعداد ۲۶۱ میدان در شهر تهران مشغول به فعالیت بوده‌اند.

در سال ۱۴۰۰ در شهر تهران، تعداد ۲۳۲۳ بوستان عمومی با وسعت بیش از ۶ هزار هکتار وجود داشته و جنگل‌کاری کمریند سبز آن نیز حدود ۴۵ هزار هکتار بوده است.

در سال مذکور ۵۱۱۸ تن پسماند با ۸۷۴ خودرو توسط نیروهای شهرداری تهران حمل شده‌اند. ۷۰۳ تن پسماند در مبدا تفکیک شده و ۹۲۸ تن پسماند هم بازیافت شده است. همچنین حجم پسماند تفکیک در مقصد ۲۲۴ تن بوده است.

۱-۲۴- خدمات شهری و شهرداری: ۱۴۰۰ (مترمربع)

آرامستان		میادین میوه و تره بار		مجتمع فرهنگی و هنری (فرهنگسرا)		شهر
تعداد	وسعت	تعداد	وسعت	تعداد	مساحت	
۱۷۹۷۸	۳	۴۰۰۰۰	۱	۵۶۰	۱	آبسرد.....
۱۰۰۰۰	۲	.	.	۳۰۰	۱	آبعلی.....
۳۰۰۰	۱	.	.	.	۰	احمد آباد مستوفی.....
۲۷۳۵	۱	.	.	۹۰۰	۱	ارجمند.....
۱۹۰۰۰۰	۱	۲۵۰۱۸	۱	۹۲۲۰	۷	اسلامشهر.....
.	۰	۸۰۴۰	۳	۵۵۵۰	۳	اندیشه.....
۲۶۲۸۵	۲	.	.	۳۰۰	۱	باغستان.....
.	۰	۶۵۰	۳	۷۷۲۸	۴	باقرشهر.....
۳۲۰۰۰	۴ ^(۱)	۲۳۸۰	۳	۱۵۰۰	۱	بومهن.....
۱۰۰۰۰	۱	.	.	۲۲۰۰	۴	پاکدشت.....
.	۰	۴۲۳۹	۴	۲۷۰۰	۲	پردیس.....
۶۲۰۰۰۰	۱	۴۸۰۰	۱	.	۰	پرند.....
۵۰۰۰۰	۲	۵۰۰۰۰	۱	.	۰	پیشوا.....
۱۲۲۰۰۰۰	۸۰	۵۱۷۰۰۰	۲۶۱	۱۴۲۶۰۳	۳۴	تهران ^(۲)
.	۰	.	.	.	۰	جلیل آباد.....
.	۰	.	.	.	۰	جواد آباد.....
۱۳۵۰۰	۱	.	.	.	۰	چهاردانگه.....
۴۰۰۰	۱	۲۵۰	۱	۱۶۲۰	۱	حسن آباد.....
۱۱۰۰	۱	.	.	.	۰	خسرو آباد.....
۵۷۱۰۹	۸	۳۵۳۳	۱	.	۰	دماوند.....
۱۸۰۰۰۰	۱	.	.	۲۲۰۶۴	۱۱	رباط کریم.....
۳۵۴۳۰	۲	.	.	.	۰	رودهن.....
۱۰۰۰۰	۱	.	.	.	۰	سعید آباد.....
۲۰۰۰۰	۲	.	.	۲۰۰۰	۱	شاهدشهر.....

۲۴-۱- خدمات شهری و شهرداری: ۱۴۰۰ (دنباله) (مترمربع)

آرامستان		میادین میوه و تره بار		مجتمع فرهنگی و هنری (فرهنگسرا)		شهر
تعداد	وسعت	تعداد	وسعت	مساحت	تعداد	
۱۷۴۰۰	۱	۰	۰	۱۶۵۰۰	۱	شریف آباد.....
۷۴۸۶	۸	۱۱۹	۱	۸۹۲	۲	شمشک.....
۷۰۰۰۰	۲	۱۱۰۰۰	۱	۱۲۸۵۰	۷	شهریار.....
۸۰۰۰۰	۱	۰	۰	۸۰۰۰	۳	صالحیه.....
۳۰۰۰۰	۲	۰	۰	۳۵۰۰	۳	صباشهر.....
۱۳۶۰۲۶	۲	۰	۰	۸۰۰۰	۱	صفادشت.....
۳۸۰۰۰	۳	۰	۰	۳۰۰	۲	فردوسییه.....
۰	۰	۰	۰	۸۰۶	۱	فرون آباد.....
۰	۰	۳۴۲	۳	۱۰۰۰	۳	فشم.....
۳۰۰۰۰	۲	۱۰۰۰	۱	۰	۰	فیروزکوه.....
۱۲۵۰۰۰	۳	۰	۰	۱۴۶۳۴	۱۱	قدس.....
۰	۰	۰	۰	۰	۰	قرچک.....
۵۰۰۰	۱	۰	۰	۰	۰	قلعه نو.....
۰	۰	۰	۰	۸۸۰	۱	قیامدشت.....
۰	۰	۰	۰	۳۳۰۰	۲	کهریزک.....
۱۵۰۰۰	۵	۰	۰	۲۰۰۰	۱	کیلان.....
۰	۰	۰	۰	۱۲۹۶	۱	گلستان.....
۰	۰	۱۲۸۳	۱	۱۱۲۰	۱	لواسان.....
۸۰۰۰۰	۱	۰	۰	۱۶۰۰	۳	ملارد.....
۶۷۳۰۰	۱	۰	۰	۳۰۰۰	۱	نسیم شهر.....
۱۳۰۶۰۰	۱	۰	۰	۱۳۰۰	۱	نصیرشهر.....
۷۴۴۲	۱	۰	۰	۱۰۰۰۰	۱	وحیدیه.....
۳۰۰۰	۱	۲۷۰۰۰	۱	۲۵۲۰	۴	ورامین.....

(۱) تعداد ۴ آرامستان در شهر بومهن می باشد که یک آرامستان زیر نظر شهرداری و بقیه آنها زیر نظر متولیان محلی می باشد.

(۲) اطلاعات دو نقطه شهری «ری» و «تجریش» در شهر تهران لحاظ شده است.

ماخذ - شهرداری های استان تهران.

۲۴-۲- مشخصات ایستگاه‌های آتش‌نشانی برحسب مناطق شهرداری در تهران

سال و منطقه شهری	تعداد ایستگاه‌های آتش‌نشانی	تعداد پرسنل عملیاتی	تعداد ناوگان عملیاتی	تعداد حوادث (بجز آتش‌سوزی)	تعداد آتش‌سوزی
..... ۱۳۸۵	-	-	-	-	-
..... ۱۳۹۰	-	-	-	-	-
..... ۱۳۹۵	۱۲۷	۴۸۱۱	۱۱۶۵	۱۰۲۸۳	۲۵۰۳۹
..... ۱۳۹۶	۱۳۱	۴۹۳۹	۱۰۲۹	۱۱۷۳۳	۲۷۲۱۱
..... ۱۳۹۷	۱۳۱	۴۸۹۰	۱۱۵۰	۱۱۴۸۳	۲۱۶۲۸
..... ۱۳۹۸	۱۳۱	۴۹۴۱	۱۱۵۹	۱۱۴۶۴	۲۷۴۷۸
..... ۱۳۹۹	(۱) ۱۳۳	(۱) ۴۷۸۰	(۱) ۱۲۳۴	(۱) ۹۲۹۳	(۱) ۲۹۶۳۲
..... ۱۴۰۰	۱۳۳	۴۷۶۹	۱۲۵۱	۹۱۷۴	۲۴۹۳۳
منطقه ۱.....	۸	۲۷۶	۵۷	۷۰۶	۱۲۰۲
منطقه ۲.....	۱۰	۲۹۵	۶۲	۷۵۵	۲۰۴۷
منطقه ۳.....	۷	۱۶۵	۳۴	۴۵۱	۷۳۳
منطقه ۴.....	۱۱	۳۱۱	۷۱	۸۱۹	۱۹۶۰
منطقه ۵.....	۷	۲۵۹	۶۳	۶۶۰	۱۷۳۳
منطقه ۶.....	۴	۱۴۱	۲۹	۳۳۸	۶۹۰
منطقه ۷.....	۵	۱۴۸	۲۴	۲۷۰	۶۱۶
منطقه ۸.....	۴	۱۴۲	۳۴	۲۸۴	۵۳۱
منطقه ۹.....	۱	۳۳	۷	۱۵۰	۳۵۲
منطقه ۱۰.....	۲	۵۹	۱۶	۲۲۵	۴۵۸
منطقه ۱۱.....	۷	۲۴۵	۶۳	۳۶۷	۸۳۷
منطقه ۱۲.....	۸	۲۱۵	۴۷	۳۸۴	۱۷۰۸
منطقه ۱۳.....	۴	۱۱۰	۲۱	۲۳۴	۵۱۱
منطقه ۱۴.....	۳	۸۸	۲۱	۳۵۰	۷۳۶
منطقه ۱۵.....	۷	۲۴۵	۵۹	۵۲۷	۱۸۲۱
منطقه ۱۶.....	۵	۱۳۳	۳۱	۲۸۸	۹۶۷
منطقه ۱۷.....	۳	۸۶	۱۸	۱۴۴	۵۷۱
منطقه ۱۸.....	۷	۲۶۳	۶۳	۲۷۷	۱۳۱۱
منطقه ۱۹.....	۸	۲۴۹	۵۵	۳۱۵	۱۷۱۷
منطقه ۲۰.....	۶	۲۳۵	۵۴	۴۲۵	۱۷۳۶
منطقه ۲۱.....	۴	۱۳۰	۳۸	۲۵۸	۵۵۸
منطقه ۲۲.....	۹	۲۵۰	۵۹	۳۷۸	۱۰۴۹
سایر حوزه‌های آتش‌نشانی.....	۳	۶۹۱	۳۲۵	۵۶۹	۱۰۸۹

(۱) اطلاعات توسط شهرداری تهران تجدید نظر شده است.

ماخذ - شهرداری تهران. سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات. مرکز آمار و رصد شهری.

۳-۲۴- پسماند جمع آوری شده خانگی به تفکیک مناطق ۲۲ گانه شهرداری تهران (تن در روز)

سال و منطقه شهری	پسماند خشک جمع آوری شده	پسماند تر جمع آوری شده	حجم پسماند بازیافت شده در سال	حجم تفکیک در مقصد	تعداد خودرو حمل زباله
.....۱۳۸۵	۲۳۲	۶۷۷۷	-	-	۰۰۰
.....۱۳۹۰	۱۱۲۹	۶۳۱۹	۱۳۳۰	۲۰۲	۰۰۰
.....۱۳۹۵	۱۳۱۱	۶۵۷۳	۱۵۴۵	۲۳۴	۰۰۰
.....۱۳۹۶	۱۳۲۶	۶۷۵۶	۱۵۵۵	۲۲۹	۰۰۰
.....۱۳۹۷	۸۶۱	۵۹۱۹	۱۱۱۲	۲۵۱	۰۰۰
.....۱۳۹۸	۷۱۸	۵۴۷۹	۹۳۹	۲۲۱	۱۳۷۷
.....۱۳۹۹	۴۷۱	۵۴۲۲	۵۲۸	۱۹۳	۱۳۶۲
.....۱۴۰۰	۷۰۳	۵۱۱۸	۹۲۸	۲۲۴	۱۷۴
.....منطقه ۱	۶۹	۳۵۲	-	-	۵۷
.....منطقه ۲	۶۱	۳۷۸	-	-	۴۶
.....منطقه ۳	۱۵	۲۱۳	-	-	۴۵
.....منطقه ۴	۷۸	۵۵۷	-	-	۷۳
.....منطقه ۵	۳۵	۴۲۸	-	-	۶۷
.....منطقه ۶	۲۶	۱۸۰	-	-	۴۱
.....منطقه ۷	۲۰	۱۷۳	-	-	۴۹
.....منطقه ۸	۳۴	۲۱۲	-	-	۳۳
.....منطقه ۹	۸	۱۰۴	-	-	۱۷
.....منطقه ۱۰	۲۴	۱۶۵	-	-	۲۵
.....منطقه ۱۱	۲۷	۱۸۵	-	-	۴۰
.....منطقه ۱۲	۱۵	۲۱۶	-	-	۶۶
.....منطقه ۱۳	۲۰	۱۱۶	-	-	۲۳
.....منطقه ۱۴	۳۲	۲۳۸	-	-	۳۸
.....منطقه ۱۵	۴۶	۳۸۰	-	-	۶۰
.....منطقه ۱۶	۱۸	۱۷۵	-	-	۳۵
.....منطقه ۱۷	۱۵	۱۵۶	-	-	۲۳
.....منطقه ۱۸	۸	۲۳۶	-	-	۳۰
.....منطقه ۱۹	۱۱	۱۷۷	-	-	۲۴
.....منطقه ۲۰	۱۱۷	۲۵۸	-	-	۳۹
.....منطقه ۲۱	۱۰	۱۱۰	-	-	۲۲
.....منطقه ۲۲	۱۴	۱۰۹	-	-	۲۱

ماخذ - شهرداری تهران. سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات. مرکز آمار و رصد شهری.

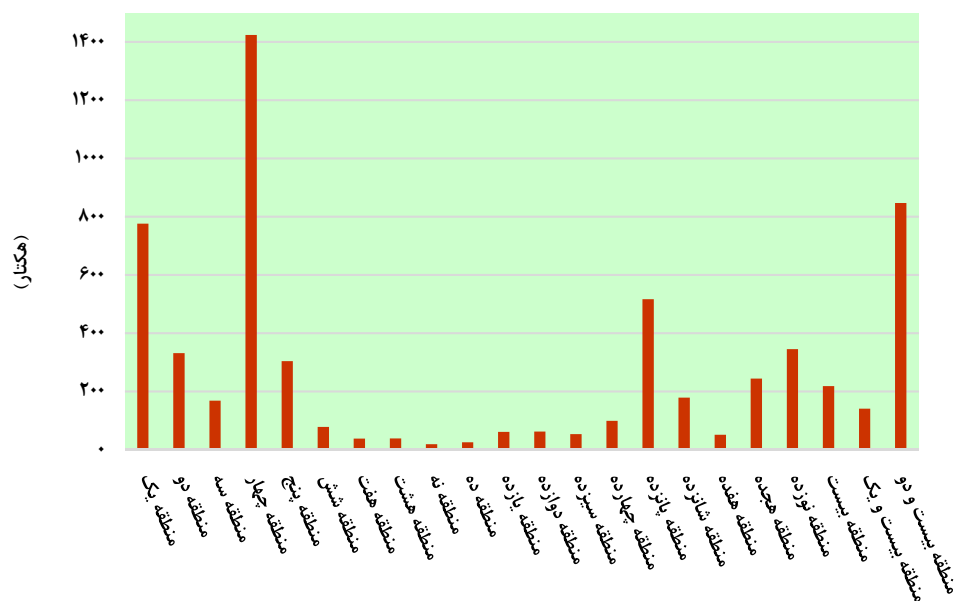
۲۴-۴- وضعیت فضای سبز شهر تهران برحسب مناطق (مترمربع)

مساحت کمربند سبز	قطعات پراکنده فضای سبز		بوستان		سال و مناطق
	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	
۲۳۱۹۹۰۰۷	۱۸۹۷۵۸۶۳	۱۴۷۶۱۳۸۵
۲۲۸۶۰۹۹۷	۲۷۲۱۴۸۵۹	۱۸۸۸۱۳۹۰
۳۹۴۶۲۳۵۱۵	۵۶۴۴۰۰۲۲	۲۲۱۲۱۳۹۵
۴۰۶۶۲۳۵۱۵	۵۸۷۹۰۲۶۶	۲۲۳۸۱۳۹۶
۴۱۹۱۲۳۵۱۵	۵۹۰۵۴۰۷۷	۲۲۶۲۱۳۹۷
۴۳۰۰۲۳۵۱۵	۵۹۴۴۸۶۹۰	۲۲۷۷۱۳۹۸
۴۳۸۵۲۳۵۱۵	۶۰۰۱۸۷۸۰	۲۳۰۰۱۳۹۹
۴۴۸۱۰۸۵۱۵	۶۰۱۷۵۴۲۳	۲۳۲۳ ۱۴۰۰
۳۲۹۴۵۰۲۰	۷۷۵۸۸۸۳	۲۰۸ منطقه ۱
۵۱۲۶۳۲۰	۳۳۱۳۲۲۳	۲۱۱ منطقه ۲
.	۱۶۸۳۲۸۹	۱۰۰ منطقه ۳ و عباس آباد
۸۲۱۹۷۰۴۳	۱۴۲۳۵۲۳۱	۲۶۰ منطقه ۴
۴۹۹۸۸۷۷۴	۳۰۴۱۳۲۸	۲۱۱ منطقه ۵
.	۷۸۱۹۱۶	۶۶ منطقه ۶
.	۳۷۹۰۴۴	۷۱ منطقه ۷
.	۳۸۳۲۹۶	۹۱ منطقه ۸
.	۱۸۷۰۹۶	۲۶ منطقه ۹
.	۲۵۲۴۳۶	۵۴ منطقه ۱۰
.	۶۱۱۵۵۹	۲۹ منطقه ۱۱
.	۶۲۰۷۱۳	۶۰ منطقه ۱۲
۶۱۹۶۰۹۵۸	۵۳۱۶۰۱	۶۳ منطقه ۱۳
۲۹۸۴۶۰۰۰	۹۸۸۳۶۶	۹۶ منطقه ۱۴
۱۱۲۰۲۹۵۶	۵۱۶۷۱۷۹	۱۳۹ منطقه ۱۵
.	۱۷۸۴۱۸۹	۵۶ منطقه ۱۶
.	۵۱۲۷۳۲	۶۹ منطقه ۱۷
۱۰۷۳۱۷۱	۲۴۳۷۴۷۲	۱۰۱ منطقه ۱۸
۴۰۵۶۹۰۷۶	۳۴۴۸۲۹۰	۷۳ منطقه ۱۹ ^(۱)
۷۴۸۵۳۶۲۴	۲۱۸۱۸۲۳	۱۸۹ منطقه ۲۰
۲۴۸۷۷۶۰	۱۴۰۷۵۲۸	۵۹ منطقه ۲۱
۵۶۵۵۷۸۱۳	۸۴۶۸۲۲۹	۹۱ منطقه ۲۲

(۱) شامل بهشت زهرا و سازمان پایانه‌ها نیز می‌باشد.

ماخذ - شهرداری تهران. سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات. مرکز آمار و رصد شهری.

۲۴-۱- مساحت بوستان‌ها برحسب مناطق شهرداری تهران: ۱۴۰۰

مبنا: جدول ۲۴-۴